

Tá ið Jákup fór í klostur

Tað var hin Pálmassunnudag í árinum 1959, at tjóðveldismenn royndu at ósa upp Havnar ungdom undir skálkaskjólum: at verja Føroyar móti fremmandum hervaldi. Morðroyndir vóru gjørdar móti landsins lögtingi. Meðan hetta fór fram sat hovuðstalarin á rumbulfundinum og flovaði seg á kristnamannafundi í KFUM.

Tá Føroyar í 1940 vórðu hersettar var P. M. Dam hin fyrsti til at mótmæla hesi herseitan. Hann vil okkara flokk vegna verða hin fyrsti at gera tað sama, um slíkt hendir aftur.

Nú radar-eygað skuldi setast upp í Føroyum fyrri at veita friðafólki í lofti og á sjógví ta bestu trygd á ferðum sinum, nú skuldi P. M. Dam, lögmaður, ið einki hevði havt við hetta mál at gera, lemjast í spónir.

Óljóðini frá teim vanligu ófriðakroppunum geltu, tá Oyggarvegurin skuldi gerast. Kanska vunnu teir stórpólitiskan sigur uppá hetta? uppá tað at teir fingur nort um arbeiðsloysið og tess forbannilsi; men teir fóru skeivir.

Í dag arbeiða 160 menn uppá Oyggarvegin!

Miseydnaðist henda royndin, ja, so skuldi doyroyður skapast rumbul á ørum staði. Grønlandsmálið kom fyrri á tingi. Teir 25 bátalögini, ið avreiða skuldu til Grønlandshandilin, komu at vera hovuðsumrøðuveinið.

Ókvæmisrøðini floydu sum vanligt frá illgitingarmunni Erlends Paturssonar.

Tímalónin.

Seinnu tíðina hava vit dagliga høyrð um »Tey seks« t. e. Holland, Belgia, Luxemburg, Týskland, Frakland og Italia, ið hava skipað eitt friðhandilsseki sínámillum, meðan »Tey sje« t. e. Danmark, Noreg, Svøríki, England, Sveits, Eysturriki og Portugal, hava skipað eitt annað friðhandilsseki. Vit skulu her endur prenta, hvat veruliga tímalónin er í 10 av hesum londunum, tá vit seta tímalónina í Danmark til 100 og meta í mun til hetta tal:

Tey seks.	
Holland	57.
Italia	68.
Týskland	70.
Belgia	81.
Frakland	85.

Tey sje.	
England	81.
Sveits	93.
Noreg	94.
Danmark	100.
Svøríki	119.

Fólkaflokksorskapur.

Fólkaflokksorskapurin undir krignum var markleysur. Teir riðu so niðarlaga í blaðskrivning, at slíkt er ókent í Norðanlondum. Nú javnaðarmenn eru komnir til reiði, leika teir púra óðir.

Fólkaflokkurin var stovnaður við tí eina endamálið at knasa sosialismuna í Føroyum. Teir vunnu í stórum; men so komu bakbrestirnir, og tapini hava verið stór ell hesi seinastu valini. Samstundis er javnaðarflokkurin vörðin størsti flokkur og er komnir á stjórnarpallin.

Nú fólkaflokksveljararnir fækast í hvørjum, hvørva teir ørkinlaðu Dagblaðstórnarnir úti í rúmdini — eingin lurtar eftir teimum.

Nú leika teir óðir, tí tingið varð slit-

Hetta mátti ikki henda. Heldur fáa nort um arbeiðsloysið og tess forbannilsi — og kanska vinna ein pólitiskan sigur upp á tað, men teir fóru skeivir.

Sjálvboðnir mannaðu Føroyingar 25 bátalog til fiskiskap í Grønlandi at avreiða til Grønlandshandilin!

Væl veri um eydnar fylgir teimum.

So fer kanska Erlendur í klostur eisini!

ið fyrri at menn kundu fara til Grønlands at samráðast við Grønlandingar.

Nei, tingið skuldi vera sitandi, so Hákon Djurhuus og Knút Wang fingur høvi til at halda propagandarøður í útvarpinum, heldur enn at menn fóru til Grønlands fyrri at vinna okkara veiðimonnum betri arbeiðs- og veiðulíkindi har yviri.

Vertin á Grønlandi, bara hesir harrar fingur luft fyrri illsinisrøpum teirra, tí veljarnir val undan vali vísa teimum stórri og størri misáliti.

TAÐ ER VERUNLEIKI

AT ikki ein einasti fólkaflokksmaður og okkara einasti tjóðveldismaður hevur vunnid okkum ein neista av betri veiðirættindum í Grønlandi, meðan P. M. Dam sum limur av Grønlandsnevndini var við at vinna okkum tann veiðirætt, ið vit hava í dag, eins og landsstjórnir við P. M. Dam sum lógmanni hevur vunnid okkum 4 nýggjar havnir aftrat longu í ár.

Tá friðhandilsseki teirra sje var fyrri í Fólkatinginum, sat Hákon Djurhuus, fólkatingsmaður heima og — steintagdi!

Nú stongsul var settur fyrri ávis oki í Eystur-Grønlandi, er hann farin at skriva brøv til danskar fólkatingsmenn og biður teir »ROYNA AT ÁVIRKA«, at stongsulin verður avtikin.

Hvi roynir hann ikki sjálfur?

Eitt hovuðsmál fólkaflokksmenn hevur verið at fáa Føroyar loystar av donsku grundlógini, t. v. s. loystar frá vinnu- og rættindum í Grønlandi — eitt nú sum í Eysturgrønlandi.

Fyrstu áriní hevði fólkaflokkurin Grønland uppi á stevnuskránni. Í 1943 strikaðu teir — Grønland!! Men hygg nú — fólkaflokkurin!

Hvat er hentari: at vinna betri vinnurættindi í Grønlandi ella at hava tingi saman fyrri at lurtar eftir propagandarøðum frá Hákon og Knúti?

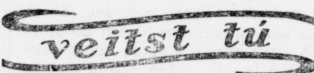
Útvarpið.

Nú um dagarnar skrivaði ein »fúlkandi« óður unglíngie ógvuliga hvassliga

grein móti útvarpsmonnum okkara. Eyð vítað var mangt av tí, ið hesin unglíngi bar fram, rætt ella á beinari leið, men tó fari eg at siga meg ósámdan í hesum sundurknúðandi mótmælisgreinum. Lat okkum rætta uppá útvarpsmenninar, tá teir bera seg skeivt at; ja, tað er beinangveg ein treyt fyrri, at útvarpsmennir vanda sær um málið, um framburðing av málinum og annars øllum tí, ið gera skal útvarpið til málstovnin mikla — til miðdepulín í allari málreinsku og allara sannari málrøking. — Hesar atfinningar áttu at komið fram í útvarpinum, heldur enn í teim ymisku bløðunum; tástáðni fekk almenningurin fulla vitan um og heilskapaða fatan av teimum veruligu víðurskiftunum og annars øllum tí, ið leikar á hjá okkum Føroyingum móðurmálinum víðvikjandi. Í mongum fòrum er illa státt, brekini stór og vandin almikil. Tí eru orsøkir til, at Føroya fólk — vit eru øll sek — fær sannleikan um misrøking tess av móðurmálinum bornan fram á rætta staðið — í útvarpi Føroya og ikki í spjaddum blaðgreinum.

I hesum áttu øll at verið samd.

Málvinur.

AT í 1952 vórðu 58.000 fólk rakt av barnalámingi í USA. Aftaná at Salk-vaksinan var framkomin minkaði talið stóðugt ár undan ári og í 1957 var tað komið niður í 5500. Í fjór — fyrsta árið, fólk noyðdest gjalda fyrri vaksinuna — hækkaði talið av teimum, ið fingur hesa sjúku við 44 pst. — Fólk varnast ikki sjúkuna so nógv, nú tey vita, at fyrirbyggjandi heiluvá er fyrri henni.

AT tað í USA er gjørligt at keypa sær eini seðhus og fáa tey sett upp eftir 2 tímum.

AT tað í fleiri tilfellum er eydnast læknur at vakt upp fólk 5-6 min. eftir »kliniska« deyðan, t. v. s. eftir at hjartað er hildið uppat at sláa, men evniskifti í líkamunum stóðugt fer fram.

AT í Danmark høvdu 233.077 kikkhosta í tjóðarskeiðinum 1930-39 — 1902 doyðu. 1950-57 høvdu 390.228 sjúkuna — bara 204 doyðu.

AT Amerikunenn nú hava radartól, ið skilur millum mann og kvinnu, ið er 600 m burtur, kann raka við hermenn, ið er 3 km og bil, ið er 16 km burtur.

Mangt og hvat

HOLGER FÆLLESSANGER ið hevur verið sangari í 50 ár, hevur sungið so langt burturi sum á Honolulu; men best av øllum dæmði honum ferðina til Føroyar, sigur hann í samrøðu við danska blaðið »Nyd tids«. Tá hann kom til Føroyar var tað ein her búgvandi Dani, ið svor uppá, at hann ikki fekk Føroyingar at syngja við; men nú sigur Holger Fællessanger: »Føroyingar sungu so oyggar jarnar skakadust.«

NYGGJAR SIGARETTIR. Síðan menn fóru at halda, at lungateringur verður orsakaður av pappirinum í sigarettinum, er sigarettforbrúkið minkað stórliga. Nú eru Amerikunenn farnir at gera eitt sigarettslag, MARLIN, ið ikki er ballað í vanligt pappir, men í pappir virkað úr tubbaki.

KVINURNAR eru hitt sterkari kynið — úr vegguni í grovina. Tær liva longri enn mennirnir, eru sterkari yvir fyrri nærum øllum ávirkanum, tola betur stórar operatiónir, tola betur pinu, tola hægri blóðtrýst — og doyggja nógv sjaldnari av okkara vandamiklastu sjúku, hjartaslag.

MUNUR Á MONNUM. Europeisk sokkafabrik sendi mann til Afriku at royna sølu av nylonsockum millum til svørtu. Um sama mundið kom Ameriku-

maður í somu ørindum. Dagin eftir sendi Europumaðurin hetta fjarrit heim:

— Vónleyst. Tær svørtu brúka ikki sokkar.

Amerikumaðurin fjarritaði:

— Havi ikki sæð eina av teimum svørtu í sokkum. Senda eina hálva miljón pör sum stjótast.

Ein maður við 6 börnum er lukkiligari enn ein maður við 6 miljónum — tí hann við teimum 6 miljónunum, ynskir sær navnliga fleiri.

HERSØGA. Hermennirnir høvdu verið til venjingar, men herovastin helt teir læra av linlígur og manaði teir til nýtt álöp:

— Hugi tykkum nú, at hasar dukkurnar eru fliggjandar, sum hava sett eld á hús tykkara, dripið tykkara foreldur, rænt tykkara systrar, tykkara pengar og allar tykkara bajaran.

Hermennirnir gjørdu seg til reiðar; men ein teirra stóð har dirrandi, hatsku eygu hansara glógvadu og í tí hann beit saman tenn spurdi hann:

— Sig mær, hvør av teimum var tað, ið stjól bajaranar?

Johannes XXIII, pápi, hevur nýliga lært seg enskt og er nú farin at læra seg týskt.

— Eg eri noyðdur til tað, sigur hann, tí tað er einasta mál, ið papageykurin, ið eg arvaði eftir Pius XXII, skilur.

Úr lýsingum:

»Ungur harri ynskir undirvising í fløytuspæli fyrri at kunna akkompagnera seg sjálvan, tá hann syngur.«

»Frálíkt evni móti rottum. Evnið er kemist kanna av statsfysikus, ið ikki inniheldur nakað tilfar, ið er skaðiligt fyrri menniskju ella djóru.«

Hvat er diplomati? Ein maður gongur við paraply á gotuni. Hann motir einum vini, ið biður lova sær inn undir skýlið. Teir verða báðir vátir um herðarnar. Maðurin bjóðar nú einum triðja manni inn undir paraplyina. Nú er hann sjálfur í miðjunni og er turrur, meðan hinir báðir verða vátir.

Ringasta straff fyrri eina kvinnu er at geva henni 3 hattar — og so lesa hana inni í einum rómi við ongum spegli.

ÓNEYÐUGT. 8 ára gamli abbasnur Adenauer spurdi abba sín.

— Abbi, kann eg ikki verða forbundskanslari, tá eg verið stórur?

— Nei, soti mín, tað fer ikki at bera til, svaraði 80 ára gamli Adenauer, tað verður óneyðugt at hava tveir forbundskanslarar í Bonn.

Beinleiðis úr skrivibókum hjá skúlabornum:

— Ein sirkul er ein rund, bein strika uttan buglar, sum kemur saman, so tað ikki sæst, hvar hon byrjar. —

— Um 20 metur av einum isfjalli er omaná vatninum, eru restin undir vatninum.

RUDYARD KIPLING: Guð hjálpi øllum skúlalærum — teir treingja til tað.

Lastvognskoyring

við vippu

Telefon 2346

Leivur Johannesen

Haldið Sosialin!